Medi ambient | Aguaita.cat | Actualitzat el 16/02/2021 a les 10:55

Veïns de Riumar alerten que el Pla estatal de Protecció el delta de l'Ebre «condemna a mort» la urbanització

El retrocés planificat de la línia costanera deixaria exposats al mar prop de 100 habitatges i establiments

"Curt i ras: és la mort de la urbanització". Així de contundent s'expressa Eutimio Mauri, president del Consell de Riumar (Deltebre), a l'hora de valorar l'impacte de l'aplicació del Pla de Protecció del delta de l'Ebre presentat pel govern espanyol sobre el principal nucli habitat de la costa deltaica, també el més amenaçat per la regressió i l'augment del nivell del mar.

La proposta d'assumir un retrocés planificat de la línia costanera actual en 264 metres alarma veïns i propietaris. De consumar-se, apunten, afectaria 97 habitatges. Reclamen actuacions per preservar les seues propietats i negocis davant el previst avenç del mar. Des de l'executiu espanyol neguen que les construccions afectades passen al domini públic.

Riumar ha estat assenyalat pels experts, des de fa anys, com un dels primers nuclis del continent europeu que podria esdevenir inhabitable en poques dècades per l'acció combinada de la regressió deltaica i l'increment del nivell del mar. Els seus veïns -uns 700 hi viuen tot l'any però són uns 6.500 a l'estiu, segons dades municipals- s'acabarien convertint, així, en refugiats climàtics davant l'entrada del mar. El Pla per a la Protecció del delta de l'Ebre que el Ministeri per a la Transició Ecològica ha posat sobre la taula per tractar de protegir l'espai natural no ha contribuït a esvair

esta inquietud. Més aviat al contrari.

En el seu pla, el govern espanyol reconeix que la manca d'aportacions fluvials de sediments ha contribuït a l'erosió d'este espai. Si bé a la zona del Garxal, al sud del nucli i pròxima a la desembocadura, s'ha constatat creixement costaner per acumulació, en el cas de Riumar la pujada del nivell del mar, la subsidència i, en menor mesura, els temporals han fet avançar la costa cap a l'interior. Mentre el Garxal és ja terreny públic, a Riumar es preveu una retirada de 268 metres per crear una franja costanera que permeta la costa evolucionar "de forma natural".

L'anunci d'esta "retirada" ha esdevingut la principal malson dels veïns de Riumar. Calculen que 97 habitatges i 120 propietats en total quedarien inclosos en este espai. Entre ells, el bloc de 20 apartaments que l'empresa de Belén Ortiga lloga els mesos d'estiu, sobretot, a turistes estrangers, i que ara ja es troba a uns 100 metres de l'aigua. "Si l'expectativa és que el mar retrocedirà 500 metres en el futur -l'amplada màxima que preveu el Ministeri en algunes zones del Delta- de futur no n'hi ha. Si abans tenia un valor, ara en té zero", argumenta.

Tot plegat, avisa, tindrà conseqüències sobre la vida dels residents habituals a la urbanització i activitats econòmiques com la seua, dedicada al turisme i a la promoció i venda immobiliària a la zona. "El que és inviable i inacceptable és que s'estiga estudiant un pla de protecció d'este calibre sense haver fet cap estudi ni pla de protecció de la urbanització de Riumar. No s'ha donat cap palada de sorra per aturar els temporals", remarca. "És un pla que amb qui menys pensa és amb les persones afectades. Si hi pensessin, s'adoptarien mesures de protecció, però estes -les del pla estatal- són més de destrucció ", resumeix, tot recordant que els afectats poden arribar a ser centenars.

Grup de veïns de Riumar a la zona nord de la platja, on el mar s'aproxima a les passarel·les de fusta Foto: ACN / J. Marsal

"Ho perdrem tot"

"No podem deixar perdre el nostre mitjà de vida. Aquí ho tenim tot. Si deixen que el mar s'emporte Riumar ho perdrem tot. És un desastre total: s'han de posar a la pell dels que vivim aquí i posar alguna solució", manifesta Néstor Bertomeu, gerent del restaurant Vista Mar. Mostra les fotografies penjades a les parets del local amb la vista d'una platja amplíssima davant de l'establiment en el moment que va posar en marxa a principis dels 90.

Ara, la duna que va habilitar l'Estat a l'altra banda del passeig és l'única protecció davant futurs temporals i pujada del nivell del mar. "El que més preocupa és que ningú sembla tenir ganes de solucionar el problema de que el mar guanye terreny. Sembla com si vulguen que faça el seu curs sense intentar fer res. De solucions, n'hi ha", insisteix.

Mauri, que com a president de l'organisme descentralitzat del consistori a la urbanització rep i canalitza les inquietuds dels veïns, defineix les perspectives futures com a "pèssimes". Especialment, després que durant els últims anys, malgrat totes les promeses, no s'hagen materialitzat actuacions pensant en el mig i llarg termini. Les passarel·les de fusta per accedir a la platja de Riumar han resistit l'embat dels últims temporals, però l'amplada segueix escurçant-se de forma visible, sobretot al tram nord, on les estructures ja reben gairebé l'impacte de les onades.

En el cas particular d'este sector costaner, el document del govern espanyol només concreta un projecte d'estabilització del sistema dunar de la platja que s'ha d'executar en una data "pròxima". Se substituiran els pals de fusta i les cordes de les passarel·les d'accés a la platja, un mirador a la cresta de la duna i fixació d'estos monticles que protegeixen la urbanització amb materials biodegradables i vegetació.

Projectes que no arriben

Recorden els veïns que el projecte de l'Ajuntament de Deltebre i la Generalitat d'efectuar una prova pilot amb "dics intel·ligents", que ajudessen a esmorteir l'impacte dels temporals. Mauri lamenta que el Govern no haja tirat endavant la proposta. "No té sentit fer una prova pilot en un lloc on l'Estat no hi té fe", lamenta. Critica que el pla del govern espanyol, ara com ara, només preveu destinar 3,5 milions d'euros a efectuar un estudi de com moure sorres.

"No soluciona les coses. Hem de saber darrere de tot això què pot fer. Com a mesura urgent s'haurien de moure moltes sorres i hi són: la bocana del Fangar està obstruïda. La solució imminent i no massa costosa hauria de ser esta", argumenta. Els veïns creuen que és una qüestió de voluntat política i reclamen la presència d'una draga que permeta recuperar estos sediments del mar, a l'estil de les actuacions que s'efectuen a la costa holandesa. Tampoc descarten solucions "dures", de ciment, que el pla estatal rebutja específicament. "Si és l'única solució efectiva algú hi haurà de pensar"; afegeix Mauri.

Davant la sortida a informació pública del document el passat 3 de febrer i durant un període de dos mesos, preparen ja la presentació d'al·legacions per reclamar mesures urgents. La possibilitat que la franja de 583.534 metres quadrats passen dins del domini públic marítim terrestre és una de les grans inquietuds dels veïns perquè, addueixen, podrien deixar de ser expropiats o deixarien de ser propietaris en favor de l'administració pública estatal, titular de la costa.

"Fals alarmisme"

El cap de Costes a Tarragona , Antoni Espanya, ha negat esta possibilitat i assegura que l'anunci arran de la sortida a informació pública del pla s'ha generat un "fals alarmisme". Precisa que en el cas de la urbanització de Riumar la nova delimitació de la zona de domini públic marítim terrestre transcorrerà, en gran mesura, per la mateixa línia que actualment. "El front urbà no s'alterarà. A

l'extrem sud i nord sí que afectarà", precisa, concretant que són terrenys sense construccions als quals ja actualment no es permeten actuacions urbanístiques.

"No veig el problema més enllà de que els propietaris tenien unes expectatives urbanístiques de quan van comprar-los fa 40 o 50 anys i ara no existeixen", ha precisat. Tot i això, Espanya ha reconegut que la línia que delimita la franja d'evolució natural de la costa, que arriba 268 metres terra endins, sí que generarà una servitud d'uns 100 metres a l'espai posterior de la zona de domini públic. En este cas precisa, això tindrà efectes a l'hora de demanar permís previ a la Generalitat a l'hora d'efectuar obres de millores i reformes a les edificacions, que en cap cas podran alterar el volum de la construcció.